

Posudek na diplomovou práci Lenky Votřelové „Flirt mezi žákyní a učitelem na základní škole“

Diplomová práce Lenky Votřelové se zabývá tématem, které je zajímavé, podstatné, avšak v rámci věd o výchově velmi upozaděné. Dominantní diskurz o školství obsahuje ve vztahu k sexualizaci pedagogických vztahů výrazné ambivalence. Na jednu stranu je erotická přitažlivost tabuizována a ve světle toho považována a priori za projev osobního a profesního selhání, pokud učitel naváže intimní vztah se svojí žákyní za ZŠ či SŠ. Na druhou stranu se ale erotická přitažlivost pocíťovaná jak dívkami vůči starším mužům, tak staršími muži vůči dívkám považuje za „přirozenou“ a tedy akceptovatelnou (jiná situace panuje v souvislosti se vztahy mezi učitelkami a žáky). Jinými slovy, v přístupu veřejnosti se paradoxně kloubí odsuzování zahrnující permanentně podtext sexuálního zneužívání (až pedofily) a akceptace vztahů mezi staršími muži a ženami. Příčina spočívá ve střetu genderového řádu, podle něhož vztahy mezi ženami a muži jsou (by měly být) a priori založeny na sexuálním napětí, a sociálních norem regulujícím vztahy na principu věku a profesionality.

Autorka si zvolila téma na základě zkušeností ze školy, kde dlouhodobě působí, a tím prokázala, že se jedná o téma živé (a neprávem výzkumně stojící stranou). Přistoupila k němu z genderové perspektivy, kterou však obohacovala i o jiné úhly pohledu. Teoretická část je díky tomu poměrně obsáhlá a zároveň tematicky pestrá. To způsobilo, že její menší koherenci. Pozitivem nicméně je, že se autorka neuzavírala jiným pohledům a že byla schopná v tomto tématu hledat i méně obvykle souvislosti.

Empirická část představuje výzkum, který autorka realizovala na základní škole, kde dlouhodobě působí a má tudíž dobrou znalost prostředí i pedagogického sboru. Vlastní angažmá může být překážkou kvalitního výzkumu, nicméně domnívám se, že tomu tak nebylo v daném případě – autorka dokázala své osobní zkušenosti využít, zároveň ale od nich odstoupit. Navíc oceňuji, že si byla vědoma možných omezení, které jí pracovní zapojení do školy může přinášet (a v práci se s nimi vyrovnává).

Samotný výzkum považuji za kvalitně připravený. Autorka zvažovala různé výzkumné designy a následně zvolený nástroj sběru dat (dotazník s převahou otevřených otázek) pilotně ověřila. Zpracování dat probíhalo ve třech krocích, které zahrnovaly rekonstrukci přístupu jednotlivých respondentů, identifikaci hlavních kategorií a nalezení vztahů mezi nimi. Představení metodologického postupu v práci je bohužel až příliš stručné, a proto si čtenář/ka neudělá přesný obrázek o vzniku představených zjištění.

V závěrečné fázi výzkumu se autorka dostala do časového tlaku. Ten se bohužel negativně projevil na analýzách. Zatímco profily jednotlivých respondentů jsou zpracovány kvalitně (a představeny velmi čtivě), souhrnné analýzy nejsou přiměřeně hluboké. Nedotaženost analýz považuji za největší slabinu práce. Nicméně na stávajícím textu je patrné, že autorka má zvládnuté základní badatelské dovednosti a za nedostatky stojí spíše nedostatek času.

Spolupráci s Lenkou Votřelovou na její diplomové práci považuji za dobrou. Oceňuji volbu tématu, snahu nahlédnout téma v širokém kontextu, citlivý přístup v terénu, postupné zkvalitňování výzkumného nástroje a uchopení získaných dat v rámci formulace učitelských profilů. Menší utříděnost, kterou vykazuje teoretická část, nepovažuji za skutečné negativum práce, neboť odpovídá tomu, že se autorka snažila téma nezjednodušovat. Naopak nedotaženost analýz takovým nedostatkem je. Ovšem jeho příčinou není absence autorčiny dovednosti, ale časový tlak (jehož předcházení a zvládnutí nicméně patří mezi základní podmínky dobré badatelské práce).

Celkově diplomovou práci Lenky Votřelové hodnotím jako originální a splňující požadavky diplomových prací. Jsem velmi ráda, že se tématu ujala a zahájila tak linii bakalářských a diplomových prací věnujících se otázce sexualizace a obtěžování ve školním prostředí.

Předloženou diplomovou práci doporučuji hodnotit známkou velmi dobře.